



RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 1

ANDRA KAMMAREN

1962

10—11 januari

Debatter m. m.

Onsdagen den 10 januari

	Sid.
Ålderspresidentens hälsningstal	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	5

Torsdagen den 11 januari

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	7
--	---

Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 10 januari

Val av talman och vice talmän	5
Val av sekreterare	6

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsalen.

Onsdagen den 10 januari

Kl. 11.00

§ 1

Sammanträdet öppnades av representanten för Malmöhus läns valkrets herr SKÖLD såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade kammarledamöter! Vid slutet av förra riksdagen ansåg jag mig kunna uttala att den reala fara för krig mellan stormakterna, vars existens väl ingen vågar förneka, inte undergått någon förändring under 1961. Den meningen tror jag mig fortfarande kunna hålla fast vid. Däremot har en viss försämring inträtt i fråga om möjligheterna att skapa en fastare grund åt arbetet på samförstånd nationerna emellan. Detta förhållande tog sig allt tydligare uttryck under de senast förflutna veckorna. Sammanhållningen kring FN har blivit sämre. Bakom detta ligger uppenbarligen i vissa fall det förhållandet att staten har trätt in för att söka tillvarata kortsiktiga privata intressen. I andra fall synes orsaken vara en naiv trumpenhet över att majoriteten av FN-medlemmar i laga ordning fattat beslut som man ogillar. Sitt missnöje har man demonstrerat genom att uraktlåta att uppfylla sina skyldigheter mot FN. Vi får hoppas att denna naivitet bottnar i en barnslighet som går över med tiden.

Dessa tendenser kan givetvis, om de blir bestående, leda till FN:s sammanstörtande. Detta skulle vara en stor olycka — inte minst för små nationer. Ty hoppet om en varaktig fred och ett gott förhållande nationerna emellan bygger på deras förmåga att kollektivt reso-

nera sig fram till en för envar godtagbar lösning av uppkommande tvistefrågor. Det är visserligen min tro att ett forum för gemensamma överläggningar mellan jordens stater inte kan undvaras. Om FN skulle gå samma öde till mötes som dess förelöpare, Nationernas Förbund, en gång gjort, skulle nog snart något annat komma till stånd i stället. Men det mesta av vad som hittills vunnits i organisation av det internationella samarbetet inom FN skulle då gå till spillo. Man fick börja från början igen.

Från denna utgångspunkt har det för mig personligen varit en stor tillfredsställelse att få uppleva den starka sammanhållning kring Sveriges solidaritet gentemot FN som kommit till uttryck i den svenska riksdagen. Min varma förhoppning är att denna inställning skall stå fast även för tider som kommer.

Några kamrater har sedan vi senast var samlade lämnat sina platser i kammaren. När jag nu uttalar vårt tack till dem för gott kamratskap och förklarar att vi skall sakna dem, är detta raka motsatsen till en tom fras. Deras insatser var onekligen högst märkbara här i kammaren. Att vi länge kommer att minnas dem, är säkert, detta så mycket mer som de ingalunda genom att lämna kammaren gått över till de obemärktas led.

Vi hälsar deras efterträdare hjärtligt välkomna bland oss och till deltagande i vårt arbete. Och jag vill säga dem: Låt inte företrädarnas namnkunnighet förläda Er till misströstan om Edra möjligheter att göra en insats. Dessa möjlig-

heter är nästan obegränsade. Denna kammares ledamöter har av gammalt och i gemen en djupt demokratisk inställning inbördes. Ingen bedöms efter tidigare social ställning, utbildning eller verksamhet. Att bli riksdagsledamot är att få lära sig ett nytt yrke utan motsvarighet på annat håll. Grunden måste inhämtas just i riksdagsarbetet. Den som tror sig kunna flyta på tidigare förtjänster kommer att få svårt att hålla huvudet ovan vattnet. Här kan verkligen den ringaste bli den främste — men endast genom arbete.

Tillfällena härtill är många och rikt skiftande, särskilt som den svenska riksdagen nu står inför uppgiften att för sin del medverka till en anpassning på alla områden till det nya samhälle som allt klarare framträder för vårt medvetande. Det är en väldig och svår uppgift.

Med dessa ord förklarar jag sammanträdet öppnat.

§ 2

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit av honom till erforderligt antal för tillfället antagen; och blev dessa åtgärder på framställd proposition av kammaren godkända.

§ 3

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och t. f. chefen för justitiedepartementet Hermansson den 4 januari 1962.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdags-

mannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu inför t. f. departementschefen Hermansson av fullmäktige i riksbanken herrar Åsbrink, Kollberg och Svärd samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Renlund, Strand och Hagberg.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för byggnadssnickaren Nils Fridolfsson, Rödeby, och ombudsmannen Anna-Greta Skantz, Malmö, som vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen skulle jämte de granskade fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1962.

Till justitiedepartementet hade denna dag från länsstyrelsen i Stockholms län inkommit fullmakt för civilekonomen Bengt H. Bengtson, Solna, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens andra kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Vid protokollet var fogade de däri avsedda fullmakterna för byggnadssnic-

karen Nils Fridolfsson, Rödeby, ombudsmannen fru Anna-Greta Skantz, Malmö, och civilekonomen Bengt H. Bengtson, Solna, att inträda såsom ledamöter av kammaren för tiden till den 1 januari år 1965 efter respektive herr Andersson i Ronneby, herr Netzén och herr Hjalmarson.

§ 4

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befanns herrar von Sydow och Jönsson i Gärd's Köpinge, fröken Elmén samt herrar Brandt i Sätilla, Spångberg och Anderson i Sundsvall vara frånvarande.

Herrar von Sydow och Spångberg hade i till kammaren ingivna ansökningar, som nu upplästes, anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen, den sistnämnde med åberopande av likaledes föredraget läkarintyg.

Från fröken Elmén och herr Brandt i Sätilla hade till kammaren inkommit läkarintyg, vilka nu upplästes.

Herr Jönsson i Gärd's Köpinge hade vid kammarens sammanträde den 13 december 1961 beviljats ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 12 i samma månad tills vidare på grund av styrkt sjukdom.

Enligt till kammarens kansli sedermera inkommet meddelande hade herr Anderson i Sundsvall genom sjukdomsfall i familjen blivit hindrad att närvara vid uppropet.

§ 5

Anställdes val av talman; och befanns efter valets utgång ha till talman blivit utsedd herr Thapper med samtliga avgivna eller 220 röster.

§ 6

Företogs val av förste vice talman.

Efter det valsedlarna blivit öppnade och uppräknade befanns valet ha så utfallit, att 161 röster tillfallit herr Malmberg och 1 herr von Seth; och hade

kammaren alltså till förste vice talman utsett herr Malmberg.

§ 7

Vid nu anställt val av andre vice talman utsågs därtill herr von Seth med samtliga avgivna eller 144 röster.

§ 8

Herr TALMANNEN yttrade:

Herr ålderspresident! Ärade kammarledamöter!

Å egna och vice talmännens vägnar tackar jag för det stora förtroende som visats oss i det nyss förrättade valet.

Vår strävan förblir att söka motsvara detta förtroende.

§ 9

Upplästes ånyo och lades till handlingarna under § 4 här ovan omförmälda ansökningar och läkarintyg.

Av det för fröken Elmén utfärdade läkarintyget, avsett för vederbörande sjukförsäkring, inhämtades att fröken Elmén till följd av sjukdom vore förhindrad att deltaga i riksdagsarbetet till och med den 14 innevarande januari.

Fröken Elmén beviljades ledighet från riksdagsgöromålen till och med angivna dag.

Övriga ansökningar och läkarintyg var så lydande:

Riksdagens andra kammare

Härmed får jag på grund av utländsk affärsresa vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 10—16 januari 1962.

Norrköping den 22 december 1961
Chr. von Sydow

Till Riksdagens andra kammare

Med stöd av bifogade läkarintyg får jag härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet från den 10/1 tills vidare.

Charlottenberg den 8 januari 1962
Aug. Spångberg

Riksdagsman August Spångberg är på grund av ischias sjukskriven fr. o. m.

den 19 december 1961 t. o. m. den 31 januari 1962.

Charlottenberg den 8 januari 1962

Arnold Olm
Provinsiälläkare

Till Riksdagens andra kammare

Ang. Henry Edvard Brandt, född 10.03.05, Strömma, Rävlanda, som för närvarande är intagen på Borås lasarett för utredning av oklar melaena, som patienten haft sedan 2—3 månaders tid. Då fallet får anses tämligen oklart beräknas vårdtiden preliminärt att sträcka sig kring 3—4 veckors ytterligare vårdtid.

Borås lasarett med. avd. den 8 januari 1962

H. Hartmann
avd.läkare

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr von Sydow under tiden den 10—den 16 innevarande januari samt herrar Spångberg och Brandt i Sättila tills vidare.

I detta sammanhang beviljades ledighet för herr Jönsson i Gärds Köpinge tills vidare och för herr Anderson i Sundsvall den 10 innevarande månad.

§ 10

Föredrogs åter de under § 3 här ovan intagna protokollen, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri avsedda fullmakterna, lägga protokollen till handlingarna.

§ 11

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda avslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknande valet ha så utfallit, att till sekreterare utsetts sekreteraren Sune K. Johansson med samtliga avgivna eller 147 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen ho-

nom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföreningen övertogs här efter av sekreteraren.

Ernst V. Staxäng Nancy Eriksson

§ 12

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att torsdagen den 11 innevarande månad kl. 11 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

§ 14

Herr TALMANNEN anförde:

Till kammarens ledamöter har utdelats en stencilerad plan över sammanträdena under tiden 10 januari—2 februari. Därav framgår bland annat att val av ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten m. m. avses skola äga rum vid sammanträdet tisdagen den 16 januari kl. 16.00 och att remissdebatten, såsom tidigare preliminärt meddelats, kommer att taga sin början tisdagen den 23 januari kl. 10.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 12.11.

In fidem
Sune K. Johansson

Torsdagen den 11 januari

Kl. 10.30

§ 1

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

För deltagande i plenarsession med Europarådet anhålles härmed om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 16—20 januari.

Stockholm den 10 januari 1962

G. Regnéll *Hans Hagnell*
E. Sjövall *Ingemar Andersson*
Sven Gustafson

i Göteborg

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 2

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för valen samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum fredagen den 12 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade jämte suppleanter, sex ledamöter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för jämväl dessa val samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum tisdagen den 16 i denna månad företaga val av dels ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, dels revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock med-

lemmar och suppleanter i Nordiska rådet.

§ 4

Herr talmannen och kammarens ledamöter begav sig kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Slottsstadens församling i Malmö, prostén Olle Nivenius. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:t Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde ANDRA KAMMARENS TALMAN och yttrade:

Eders Majestät!

Det internationella läget ger även vid öppnandet av årets riksdag anledning till oro och bekymmer. Framför allt gäller detta motsättningarna mellan stormakterna, men tyvärr finnes även många andra konflikthanledningar. Den rådande internationella spänningen har gjort det till en tvingande nödvändighet att vidtaga vissa beredskapsåtgärder inom vårt försvar.

Det svenska folket är redo att gemensamt med andra stater efter måttet av sina krafter söka medverka till att åstadkomma fred och ordnade förhållanden. Ett bevis härpå har under det gångna året givits genom de svenska insatserna för det nya självständiga Kongo. Som här nyss erinrats om har vi därvid smärtsamt berörts av Dag Hammar-skjöld's bortgång och förlusten av övriga svenskar. Jag instämmer i förhoppningen att de som offrat sina liv i Förenta Nationernas och därmed i fredens tjänst icke gjort detta förgäves. Vi delta-

ger i de anhörigas sorg och är förvissade om att de insatser som här gjorts skall bli av bestående värde för fredens sak.

Ett betydelsefullt led i de fortsatta fredssträvandena utgör verksamheten för bistånd till utvecklingsländerna. I tacksamhet för vår egen gynnade ställning hälsar vi med glädje de förslag om ökade anslag för detta ändamål, som Eders Majestät ämnar förelägga riksdagen.

I den för vårt lands ekonomi så utomordentligt viktiga frågan om förhållandet till den europeiska ekonomiska gemenskapen vill jag uttala förhoppningen att en associering skall kunna ernås med fullt beaktande av vår alliansfria linje.

På det inrikespolitiska planet konstaterar vi med stor tillfredsställelse den gynnsamma utveckling som ägt rum, med en god ekonomisk konjunktur och hög sysselsättning, som gett möjligheter till både stegrad konsumtion och ökat sparande. Inflationsrisken och det ansträngda läget på lånemarknaden måste emellertid alltfört ägnas stor uppmärksamhet om vi skall kunna bibehålla den ekonomiska balans, som utgör förutsättningen för bland annat de ytterligare framsteg på samhällslivets skilda områden, som av Eders Majestät nu framlagda förslag innebär. Med tillfredsställelse

emotes de förebådade reformerna på undervisningsväsendets och forskningens område, likaså den långa raden av socialpolitiska åtgärder: höjning av folkpensionerna, ökat ekonomiskt stöd vid barnsbörd samt åt invalider och handikappade, reformering av försäkringsskyddet vid sjukdom och försök med allmän hälsokontroll. Andra kammaren får vid den ingående och ansvarsmedvetna prövning, som dessa förslag kommer att bli föremål för, tillfälle att medverka till en fortsatt omdaning av vårt samhälle, syftande till ökad trygghet och trivsel för den enskilde medborgaren.

Andra kammaren betygar Eders Majestät sin undersåtliga vörndnad.

Till envar av talmännen överlämnades nu ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1962/63, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1962 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Sune K. Johansson